

za izdavača: Hamo Čavrk
voditeljica galerije AŽ: Kata Mijatović
fotografije: Boris Cvjetanović
design: Boris Greiner
tisak: Frigelj offset
naklada: 300 primjeraka

izložbu omogućio: Gradski ured za kulturu,
obrazovanje i sport Grada Zagreba

Vlado Martek
IZLOŽBA POSVEĆENA PUBLICI

20.06. - 10.07.2008.
Galerija AŽ, Žitnjak 53

otvorenje izložbe: 20. lipnja u 19 h

PUBLIKA - TEMA

I
Digao sam ruku na publiku; pišem njoj, ili o njoj, svejedno, jer ide za istim - fascinacijom neodredivosti publike. Jednom umjetniku je publika sve i ništa.

Petanest minuta slave za publiku; Pazi publika; itd. U jednu ruku svi smo u art svijetu "psi od slame". Međutim, imamo mandat života i gledanja - pa je sve zajedno zgodno, lijepo i dobro. (Dobra je vijest: odsustvo loše vijesti, kaže se u Americi, pa sada već i kod nas.)

Po kapitalističkoj logici, mi ovdašnji putujemo iz klaonice u voćnjak. Ali uskratit ćemo tekstu ironiju, jer ionako svi umiju sve dočekati. I publika je povremeno i žrtva napredavanja, bez sumnje.

Povod za tekst i izložbu o publici bila je izložba retrospektive u Gliptoteci. Doživio sam publiku kao nikad do sada. Mnogobrojna, bila je sjajno nezavisna u odnosu na izložbu, pa ipak prisutna u znatizelji za njom. Za umjetnike fantastično, dijabolično i andeosko iskustvo. Publika u svome tromom performansu, izuzetno svjesna sebe, vremena, mjesta, prostora, ograničenja. Teško mi je bilo povezati, spojiti publiku i izložbu, unatoč činjenicama i očiglednostima. Napokon, publika je bila briljantna mješavina klanova i antiklanova.

Da se podsjetimo: postoji blaga publika, gadna publika, tiha publika, nezgodna publika, turobna publika, hrabra publika...

II

Celofan je materijal koji dominira izložbom u Antigliptoteci na Žitnjaku. Celofanom je jednostavno, nešto rušeći preko transparentije, reći. Njegova aproksimativnost je nesaglediva, nježno nudeći izreći privremeno ali stvarno zajedništvo publike i umjetnika (koji se oko sebe vrti kao derviš). U slučaju Martek možda je malo na štetu umjetnika

takvo iskoračenje u idealizam, misiju, transparentiju i nestabilnost materijala; korištenih još od 1973. godine, kao što je i ogledalo, staklo, voda, (narativni) celofan.

Naravno da je slikovitost mjesta izlaganja i publike koja pohodi takva mjesta izlaganja, s blagom namjerom iskorišteno, te ukomponirano u možebitnu pred fresku, ili pledoaje o publici koja ovdje živi svoj mandat. Predpublika egzistira samo u mom srcu. Da osvijetlim skroz valja citirati Renèa Girarda: "Nijedan tekst ne može aludirati na načelo iluzije koje njime vlada." Stoga kad kažem da sam digao ruku na publiku mašući prozirnošću celofana, a imamo ovaj tekst na volju čitanja, onda dobivamo svi zajedno, publika i autor - jednako: ovisnost. No, publika je princip svijeta, blago njoj... Ali blago i umjetnicima: ovise o svojoj misli. Pojasnimo to citiranjem M. Duchampa: "Milijuni umjetnika stvaraju; raspravljat će se ili će biti prihvaćeno od promatrača samo nekoliko tisuća, a još manje njih posvetit će posteriornost. U posljednjoj analizi, umjetnik može sa svih krovova vikati da je genij; morat će čekati presudu promatrača, da bi se društveno priznale njegove izjave i da bi ga na koncu posteriornost uključila u molitvenik povijesti umjetnosti... Sve u svemu, stvaralački čin ne izvodi umjetnik sam: promatrač dovodi djelo u dodir s vanjskim svijetom, dešifrirajući i tumačeći njegove unutrašnje kvalifikacije, i time daje svoj prilog stvaralačkom činu. Ovo postaje još jasnije kada posteriornost da svoj posljednji sud i pokatkad rehabilitira zanemarene umjetnike". ("Stvaralački čin", 1957.)

Utoliko današnja publika ipak, dijeli metaforičku poziciju celofana (psi od slame). Nešto, koje mora propustiti; a izrečeno je i lebdi na brojnim nepredvidivim pozadinama (vremena, prostora, filozofije).

V. Martek, 2008.

